

VLIZINE

jrg. 17, nr. 2 (februari 2016)

Hét e-zine met praktische informatie over onderzoek en beleid door en voor Vlaamse mariene wetenschappers. Maandelijks uitgave, naar keuze met wekelijkse/dagelijkse updates [[abonnement aanpassen](#)]

V.U.: Jan Mees - Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ)

Redactie: Jan Seys, Nancy Fockedeij, Karen Rappé

1. Kalender

- 1.1. European Marine Biology Symposium 2016 in Rhodos
- 1.2. Tentoonstelling 'Herboren Strandsouvenirs' te Knokke-Heist
- 1.3. World Water Works 2016 in Antwerpen

2. Publicaties

- 2.1. VLIZ draagt bij tot Belgische vrijstellingsprocedure Ballastwaterconventie
- 2.2. (G)een kleine garnaal: de economische cyclus van de grijze garnaal

3. Vacatures, beurzen en fondsen

- 3.1. Jonge wetenschapper mee aan boord van ijsbreker Oden
- 3.2. Voltijds bachelor onderzoeker Agro-en biotechnologie - Campus Sint-Niklaas
- 3.3. Zomercursus 'Marine Ecological & Evolutionary Genomics' 13-24 juni 2016 (Roscoff)

4. Belgisch marien onderzoek in de kijker

- 4.1. Opnieuw grote grazers in de Zwinschorren: een evaluatie door INBO
- 4.2. Protecting Nemo: genetisch onderzoek helpt bij bescherming van koraalriffen
- 4.3. VLIZ Marine Science Day 2016: een terugblik

5. Doctoraten

- 5.1. PhD-verdediging Elisabeth Debusschere: Onderwatergeluid als stressor voor vissen

6. Varia

- 6.1. Kustforum 2016 gemist? Bekijk het verslag.
- 6.2. Fenomenale zeekunst

1.1. European Marine Biology Symposium 2016 in Rhodos

De 51ste editie van het jaarlijks georganiseerde EMBS-symposium voor mariene biologen gaat in 2016 door van 26 tot 30 september op het Griekse eiland Rhodos. Onderzoek binnen de volgende grote topics zal worden voorgesteld: klimaatsverandering, mariene invasies, indicatoren, overgangswateren, visserij en aquacultuur en geïntegreerd kustzonebeheer. De organisatie ligt in handen van het Hellenic Centre for Marine Research en de University of Athens.

Op de website www.embs51.org vind je alle informatie over het online indienen van een abstract (deadline 31 maart 2016), registratie, hotelreservatie en betaling.

Link: www.embs51.org

[[naar boven](#)]

1.2. Tentoonstelling 'Herboren Strandsouvenirs' te Knokke-Heist

Wie houdt van een actuele interpretatie van nostalgische portret- en decorfoto's uit de periode 1870 tot 1930, kan terecht in het museum van de Zwinstreek te Heist, Sincfala.

Fotograaf Tom De Visscher maakte, op basis van een selectie uit een reeks oude studiofoto's, nieuwe beelden met aangepaste attributen op het strand zoals het er vandaag uit ziet. Erfgoeddeskundige Estelle Slegers Helsen schreef het verhaal van de geschiedenis en belichtte de fotografen die werkten en woonden aan onze kust.

Bovendien kunnen museumbezoekers zichzelf in een nagemaakte oude studio-opstelling fotograferen en de tentoonstelling mee vorm geven door deze op te sturen naar Museum Sincfala. Wie de meest originele foto maakt, krijgt een fotoshoot met Tom De Visscher cadeau!

Link: <http://www.sincfala.be/tentoonstellingen/tentoonstellingen-2016/64481-tentoonstelling-herboren-strandsouvenirs-1-maart-2016-12-juni-2016>

[[naar boven](#)]

1.3. World Water Works 2016 in Antwerpen

De tweede editie van het waterbouwkundig congres en bijhorende vakbeurs gaat door op 23 en 24 maart 2016 in Antwerp Expo. Aan bod komen duurzame oplossingen voor mondiale problemen zoals een stijgende zeespiegel, steeds groter wordende schepen, de druk op de toegankelijkheid van havens, vaarwegen en infrastructurele voorzieningen. Op World Water Works komen wetenschap, praktijk en trends samen.

De eerste editie van dit evenement in 2014 op Neeltje Jans (Nederland) heette nog "Bouwen in water". Maar gezien het sterk internationale programma werd de titel aangepast naar "World Water Works, international conference and exhibition".

Lees meer over het programma van het congres en de exposanten op de beurs, alsook over hoe deel te nemen, op de website.

Link: www.worldwaterworks.nl

[[naar boven](#)]

2.1. VLIZ draagt bij tot Belgische vrijstellingsprocedure Ballastwaterconventie

De internationale Ballastwaterconventie heeft tot doel om de verspreiding van invasieve uitheemse soorten door de internationale scheepvaart tegen te gaan. Om een tijdelijke vrijstelling te kunnen verkrijgen, werd door het VLIZ een voorbereidende analyse gemaakt van de verspreiding

en het risico van doelsoorten in havens die behoren tot vaartprojecten waarvoor rederijen een uitzondering willen verkrijgen. Deze studie werd nu gepubliceerd als beleidsinformerende nota 2015_002.

Link: <http://www.vliz.be/nl/news?p=show&id=4474>

[naar boven]

2.2. (G)een kleine garnaal: de economische cyclus van de grijze garnaal

Het tijdschrift 'West-Vlaanderen Werkt' pakt uit met een themanummer over de Noordzeegarnaal. Hierin wordt het ganse binnenlandse economische weefsel achter dit bijzondere voedingsproduct voor het eerst in kaart gebracht: van de bestanden over de vangst, de aanlanding en de veilingen tot de verwerking, de handel en de consumptie.

Jaarlijks wordt in Europa een totaal volume van 35.000 ton garnaal vermarkt. Nederland is qua vangst de nummer één met 45 procent van de totale vangsten. Belgische vissers vangen amper 1 tot 2 procent, goed voor een aanlanding tussen de 300 en 500 ton op jaarbasis (met een piek in de periode september-november). België laat hierin Duitsland, Denemarken, Groot-Brittannië en zelfs Griekenland voorgaan. De meeste van de Belgische garnalen worden aangeland in de vismijn van Oostende, naast een kleiner deel in Nieuwpoort. In Zeebrugge wordt er zelfs niets meer behandeld, waardoor de merknaam "Zeebrugse noordzeegarnaal" een mythe is geworden.

Ooit lag de aanvoer aanzienlijk hoger (3.000 ton in 1956). Sindsdien daalde de aanvoer, maar ook de vloot werd fors uitgedund doorheen de jaren. Er zijn momenteel nog dertien echte garnalenkotters, waarvan de grootste drie dan nog in handen zijn van Nederlandse eigenaars. De vloot is fors verouderd met een gemiddelde leeftijd van 33 jaar. De cijfers tonen aan dat het aangelande volume te laag ligt en de aanvoer te onregelmatig is om rendabel te zijn voor de sector. De cijfers over de vangst en de verwerking van garnalen geven wel aan dat er dringend nood is aan jonge starters en ondernemers in de sector om die levend te houden in België.

Hoewel de lokale aanvoer zeer klein is, blijven de op-grijze-garnaal-verzotte-Belgen grijze garnaal eten: 54 % van de totale Europese aanvoer komt op onze borden terecht, maar dan vooral via enkele grote Nederlandse spelers, die het pellen en de verkoop stevig in handen hebben.

Lees er meer over in het themanummer van 'West-Vlaanderen Werkt' (download of bestel gratis).

Link: <http://www.kennisplatformeconomie.be/Domains.aspx?DomainId=188>

[naar boven]

3.1. Jonge wetenschapper mee aan boord van ijsbreker Oden

De 'Swedish Polar Research Secretariat' nodigt een jonge mariene wetenschapper uit aan boord van ijsbreker Odin om deel te nemen aan de Zweeds-Canadese onderzoeksexpeditie in het Arctische gebied (augustus-september 2016). Voor de snelle beslissers, want de deadline om de aanvraag in te dienen valt al op 7 maart.

Link: <http://polar.se/en/utlysning-av-platser-pa-oden-yngre-forskare>

[naar boven]

3.2. Voltijds bachelor onderzoeker Agro-en biotechnologie - Campus Sint-Niklaas

Binnen de opleiding bachelor in de Agro- en biotechnologie van de Odisee hogeschool wordt een polyvalente bachelor gezocht die nieuwe onderzoekslijnen mogelijk maakt (bv. m.b.t. Omegabaars, zoetwaterkabeljauw,...) en die technisch en logistiek het lopende onderzoek kan ondersteunen.

De bachelor onderzoeker staat onder leiding van het opleidingshoofd en wordt operationeel aangestuurd door de verantwoordelijke van het Aqua-ERF. Afhankelijk van de noden, wordt hij/zij ingezet in de onderzoeksgroep m.b.t. groenbeheer, landbouw, agro-industrie of dierenzorg. Geïnteresseerde kandidaten dienen uiterlijk 16 maart 2016 online te solliciteren. Lees de volledige vacature [hier](#).

Link: <http://www.aquacultuurvlaanderen.be/sites/aquacultuurvlaanderen.be/files/public/Ref%202016-CO-08%20Voltijds%20bachelor%20onderzoeker%20agro-biotechnologie%20Sint-Niklaas.pdf>

[naar boven]

3.3. Zomercursus 'Marine Ecological & Evolutionary Genomics' 13-24 juni 2016 (Roscoff)

PhD-studenten en jonge post-docs zijn uitgenodigd om deel te nemen aan deze door EuroMarine, EMBRC-Frankrijk en Station Biologique Roscoff georganiseerde cursus. Snel zijn is de boodschap, want inschrijven dient te gebeuren voor 10 maart 2016.

Aan de hand van lezingen, casestudy's en hands-on computeroefeningen wordt de cruciale rol van marine genomics ten behoeve van een duurzaam beheer van zeeën en oceanen belicht. Inzicht in diverse aspecten van genomics passeren de revue. De cursus wordt gesponsord door EuroMarine en EMBRC-Frankrijk. Professor Filip Volckaert (KU Leuven) zetelt in het organiserend comité.

Link: <http://meeg2016.sciencesconf.org>

[naar boven]

4.1. Opnieuw grote grazers in de Zwinschorren: een evaluatie door INBO

Ongeveer 50 jaar nadat de laatste schapen verdwenen uit de Zwinschorren, verschenen er opnieuw grote grazers in het bekende natuurgebied in Knokke. De eerste effecten zijn positief. Het INBO volgde het ruimtegebruik van de kudde.

Sinds 2013 vertoeven veertig Limousinrunderen van 1 juli tot 31 december in een afgerasterd blok van 75 ha groot. Het Agentschap voor Natuur en Bos wil met behulp van de grazers de typische schorrenvegetatie herstellen. Deze is lokaal verarmd door de dominante aanwezigheid van strandkweek. De eerste resultaten zijn veelbelovend.

Link: <http://www.vliz.be/nl/catalogus?module=ref&refid=253399>

[naar boven]

4.2. Protecting Nemo: genetisch onderzoek helpt bij bescherming van koraalriffen

Aan de VUB, in het Marine Biology lab (<http://www.compendiumkustenzee.be/nl/imis-mog?module=institute&insid=11956>), wordt onderzoek gedaan naar genetische diversiteit en verspreiding van koraalriffen. Onderzoek dat gebruikt kan worden om nieuwe zeereservaten aan te wijzen. Maar wat zijn dat nu eigenlijk, koralen? En hoe kan genetisch onderzoek bijdragen aan zeereservaten? In de populaire wetenschapsblog Wtnschp, schrijft onderzoekster Rosa Van der Ven over haar onderzoek in gewone mensentaal.

Link: <http://www.wtnschp.be/biologie/protecting-nemo-genetisch-onderzoek-helpt-bescherming-koraalriffen-%E2%80%A8>

[naar boven]

4.3. VLIZ Marine Science Day 2016: een terugblik

Op 12 februari 2016 was Brugge de place to be voor alle mensen betrokken bij de mariene wetenschappen in Vlaanderen en omstreken. Zowel wetenschappers (junior én senior), mariene opleidingen, mariene bedrijven en het mariene beleid waren present. De 363 deelnemers kregen

een mooie weergave van het actuele onderzoek aan universiteiten en wetenschappelijke instellingen voorgeschoteld en kregen de gelegenheid om uitvoerig te netwerken.

Op de pagina www.vliz.be/vmsd/nl/VMSD16-nl is de link naar het abstractenboek, de deelnemende bedrijven aan het Meet the Company-event en de fotogalerij terug te vinden, alsook de presentaties van de winnaars van de VLIZ-awards en publieksprijzen. Nieuw is dat je de presentaties kan herbeleven via de mp4-opnames.

We willen alle deelnemers hartelijk bedanken om van deze ontmoetingsdag een hoogdag voor de mariene wetenschappen te maken! We hopen dat je er volgend jaar weer bij zal zijn en dat je je ontbrekende collega's ervan kan overtuigen dat ze deze dag niet mogen missen. Houd in het najaar 2016 de aankondigingen voor de volgende editie in de gaten (VLIZ-awards en abstracts).

Link: <http://www.vliz.be/vmsd/nl/VMSD16-nl>

[[naar boven](#)]

5.1. PhD-verdediging Elisabeth Debusschere: Onderwatergeluid als stressor voor vissen

*Menselijke activiteiten op zee veroorzaken heel wat geluid onder water, zo ook de constructie en exploitatie van windparken op zee. Elisabeth Debusschere (ILVO, KBIN-OD Natuur en UGent-MarBio) onderzocht of deze geluiden hinder kunnen veroorzaken bij commerciële vissoorten. In het kader van haar doctoraatsonderzoek gebruikte ze viseieren, larven en juvenielen van zeebaars (*Dicentrarchus labrax*) als studieobject en bekeek ze of specifieke effecten van onderwatergeluid het gedrag, de fysiologie en weefsel- of gehoorbeschadiging veroorzaken. Op vrijdag 11 maart 2016 verdedigt drs. Debusschere haar werk: "On the effects of high intensity impulsive sound on young European sea bass *Dicentrarchus labrax*, with special attention to pile driving during offshore wind farm construction".*

De publieke verdediging gaat door in Gent op Campus De Sterre van de Universiteit Gent in gebouw S9-Auditorium 0 (16:30). Contact: Elisabeth.Debusschere@ilvo.vlaanderen.be.

[[naar boven](#)]

6.1. Kustforum 2016 gemist? Bekijk het verslag.

Op 17 februari ging het Kustforum 2016 door in Middelkerke. Die dag werd gedebatteerd over het verbeteren van de levenskwaliteit aan de kust: wonen en de architecturale uitstraling, ouder worden en culinaire kwaliteit kwamen aan bod. Voor wie er niet bij kon zijn stelden de organisatoren een verslag samen met enkele quotes, treffende beelden en bevindingen.

De Provincie West-Vlaanderen organiseert jaarlijks dit evenement in een van de kustgemeentes om de betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld bij het kustbeleid te verhogen. Men wil zo de kans bieden aan alle betrokkenen om in dialoog te treden met overheidsdiensten, politici en met elkaar, en op die manier prioriteiten voor de kust aan te kaarten.

Link: [http://www.west-](http://www.west-vlaanderen.be/overwvl/beleid_bestuur/gebiedsgerichte_werking/kustbeheer/gebiedsgerichtesamenwerking/themas/Paginas/Kustforum2016.aspx)

[vlaanderen.be/overwvl/beleid_bestuur/gebiedsgerichte_werking/kustbeheer/gebiedsgerichtesamenwerking/themas/Paginas/Kustforum2016.aspx](http://www.west-vlaanderen.be/overwvl/beleid_bestuur/gebiedsgerichte_werking/kustbeheer/gebiedsgerichtesamenwerking/themas/Paginas/Kustforum2016.aspx)

[[naar boven](#)]

6.2. Fenomenale zoekkunst

Wie het werk van de Brit Jason de Caires Taylor nog niet kent, kan maar beter snel zijn website bezoeken of een van zijn TED talks beluisteren.

Hij is niet aan zijn proefstuk toe, de Britse beeldhouwer, duikinstrucentur en onderwaterfotograaf Jason de Caires Taylor. In 2006 startte hij het eerste beeldenpark onder water, het 'Molinere Underwater Sculpture Park' in Grenada. Intussen staren 60 betonnen beelden van kinderen en vrouwfiguren - prachtig begroeid met zeedieren allerhande - er wezenloos de oceaan tegemoet. Enkele jaren later richtte hij in Cancun (Mexico) een museum voor en met onderwaterkunst op, waar in een gebied van meer dan 400 vierkante meter beelden op de oceaanbodem zijn geplaatst. En recent nog, verschenen in de Theems monding van zijn hand, vier beelden van ruiters die bij elk hoog tij, dreigen onder water te belanden, als stille kreet om de klimaatwijziging en de zeespiegelstijging ter harte te nemen.

Zelf zien? Bezoek de webpagina www.underwatersculpture.com en bekijk de TED talk via onderstaande link.

Link: https://www.ted.com/talks/jason_decaires_taylor_an_underwater_art_museum_teeming_with_life

[[naar boven](#)]

U krijgt dit bericht omdat u bent ingeschreven op de VLIZine-rondzendlijst. Uw adres wordt niet aan derden doorgegeven en wordt niet voor commerciële doeleinden gebruikt. Om uw abonnement aan te passen of op te zeggen: klik [hier](#).

*Het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) wil via dit e-zine informatie verstrekken over de eigen activiteiten en die van onderzoeks- en beleidsgroepen in Vlaanderen actief in de mariene en kustgebonden wetenschappen. **Lid worden van VLIZ?***

Reacties en alle nuttige informatie van uw kant (zoals vacatures, nieuwe projecten, vraag voor samenwerking, interessante symposia, etc.) wordt graag ingewacht via info@vliz.be. De archieven van dit e-zine zijn [hier](#) raadpleegbaar.

***Disclaimer:** Eventuele standpunten zijn die van de auteurs en stemmen niet noodzakelijk overeen met die van het VLIZ. Het VLIZ is niet verantwoordelijk voor enige schade opgelopen ten gevolge van foutieve of verkeerd geïnterpreteerde informatie in dit e-zine, noch voor de inhoud van websites waarnaar verwezen wordt. Delen uit dit e-zine mogen worden overgenomen, met bronvermelding. Deze publicatie mag ter kennismaking worden doorgestuurd naar derden.*

Copyright © 2016 Vlaams Instituut voor de Zee - www.vliz.be

InnovOcean site · Wandelaarkaai 7 · 8400 Oostende